

CSILLAG SZÜLETIK!

Egy kiállításon találkoztam Somával. Téma-választása és alkotásainak lelkes magyarázata azonnal megragadott. Számos kérdésemre így összegezte válaszát:

„Barta Soma vagyok. 1995. április 29-én születtem. A Németh László Gimnázium és Általános Iskola 9.c osztályában tanulok.

Második osztályos korom óta itt kerámiázok — Molnárné Marika nénihez jártam 4 évig, majd Mészárosné Katika néni tanított 2 évig — a Péczely Művészeti Iskola kihelyezett tagozatán. 2 éve egy *Művész-tanyán*, Pannonhalmi Zsuzsa tanárnőnél tanulok, akire felnézek.

A művészeti iskola minden évben szervezett kiállítást, ahol számos érdeklődő megnézhet az én munkáimat is. Sok rajzpályázaton részt vettem, de érdekel a fotózás és a filmezés is, Gaál Györgyi tanárnő szakkörébe járok. A múlt évben agyag-animációs filmet készítettem, amivel az országos diák filmfesztiválon szerepeltem. A fotóim is gyakran kerülnek falra a kiállításokon.

A harmadik közösség, ahol szeretek munkálkodni, az a Városi Diák Önkormányzat. Remek programokat szervezünk kicsiknek és nagyoknak. Felejthetetlen táborozásokon vettem részt velük.

2011. április 7-én nyílt a Hódmezővásárhelyi Művészeti, Oktatási és Kutatási Központban a legutóbbi kiállítás. A címe „*CSIGÁK, SÁRKÁNYOK és EGYÉB*”, itt jelentek meg a munkáim.

Gyerekkoromban sokszor piszkáltak, mert három *diszes* vagyok. Diszlexiás, diszgráfiás és diszkalkuliás is egyben, ezért sokszor nem szerettem suliba menni, de a kerámiára azt mondták, hogy megnyugtat és segít a tanulásban. Ez így lett. Azóta is csinálom, már 8 éve, és sok mindenben segít, rengeteg érdekeset tanultam Zsuzsa néniénél is.

A Kőkénydombi Vénusz című munkámnak a története az, hogy másfél éve táborozni mentünk Zsuzsa tanárnővel. Két pesti régésznővel voltunk régészkedni azon a tanyán, ahol a Kőkénydombi Vénuszt találták. Ott láttunk agyag cserépdarabokat és megállapítottuk, hogy milyen régiek. Az évvégi feladat az volt, hogy egy régi munkadarabot kellett megformálni. Mindenki azt választotta, amit akart.

Az én választásom a Kőkénydombi Vénuszra esett, mert tetszik nekem, és azon a tanyán voltam már, ahol találták, és tanultam róla a suliban is, sőt a világtörténelemben is szerepel! Külön időpontot rendelnek hozzá a föld történelmében, akkora emléke ez az emberiségnek. És ez a mi kis Hódmezővásárhelyünkről került elő! Ezért választottam.”

Tudni kell még róla, Ő nyerte meg a *Lucien Hervé emlékére* fotópályázatot is! Lehet, hogy egy új „kis csillag” kibontakozásának lehetünk tanúi?

Somának kellemes és egyben izgalmas alkotói légkört kívánunk, hogy tehetségét mesterei és szerettei segítségével kibontakoztathassa!

A „*Kőkénydombi Vénusz*” című alkotását a *Galéria* rovatunkban láthatják.

Benák Katalin

VOLT EGYSZER EGY CSAPAT

9gázán különleges alkalom ismét együtt lenni ebben a tornacsarnokban, ahol megannyi alkalommal izzadtunk ötven-hatvan évvel ezelőtt, és most nem szégyellünk még egyszer tizen-nyolc évesek lenni.

Most tisztelettel adózunk sokaknak több szempontból is. Elsősorban megemlékezünk azokról, akik még előttünk voltak diákok és előbbre vitték a Hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor Református Gimnázium nevét. Itt kapták az alapvető tudásukat azok, akik később a társadalomnak és a nagyobb világnak is anynyit adtak az emberi alkotás szinte minden területén. Iskolánk több diákja lett a Magyar Tudományos Akadémia tagja, mások tiszteletbeli doktorátust kaptak neves külföldi egyetemektől. Tanáraink nemcsak tudást plántáltak belénk, de személyes példával tiszta emberiségre is buzdítottak bennünket. Természetesen az emberi test nemesítéséről is szó van. Ez a tornaterem a fejlődő test edzéseit is jelentette minden tanuló számára.

1946-ban egy fiatal tornatanár, Balogh Imre vette át iskolánkban a testnevelés tanítását. Elődjének és volt tanárának, a sokoldalú Banga Samunak méltó utódja lett. Mindenképpen meg kell említeni, hogy ebben a teremben edzett - Banga tanár úr irányítása alatt - a több nemzeti bajnokságot nyert tör- és kardcsapat. Balogh Imsi beindított egy új csapatsportot. Egyszerű vásárhelyi személyisége megnyerte a szülőket. A csapatszellem, az együttérzés és a baráti szálak kialakulása adott alkalmat arra, hogy minden csapattag kifejlessze adottságát szorgalma és képességei szerint.

Állnak: Osváth Béla, Balogh Imre tanárok, Bús Miklós, Kovács László, Klein József, Lázár Lajos, Lengyel Titusz, Szabó Lajos (mint vendég), Kenéz Imre, Lázár István.
Ülnek: Kovács Imre, Gabányi László, Bencze János.

(Forrás: 60 éves Vásárhelyi kosárlabda sportja.

Összeáll. Szabó Ernő és Elek András. Hódmezővásárhely, 2007. 11. oldal)

A humán osztály örült, amikor Imsi lett az osztályfőnökünk, ugyanakkor kartársa és személyes barátja, Osváth Béla lett a reál osztály főnöke. Mezre volt szükségünk, és a két center egyre nagyobb lábára cipőt kellett kunyerálni valahonnan. Volt olyan meccsünk, amikor a két fiú a salakon meztláb játszott.

A csapat második helyezést ért el a bajnokságban. A siker kovácsai: Bencze János, Bús Miklós, Gabányi László, Kenéz Imre, Klein József, Kovács Imre, Kovács László, Lázár István, Lázár Lajos, Lengyel Titusz. A csapatra országszerte felfigyeltek. Imsi szerényen elfogadta az elismerést, és dolgozott tovább azokkal, akiket beszervezett.

Az 1953-as tornára már jobban felkészültünk. A csapat egy beállóra épült. Bizony Gabányinak újra egy tisztességes cipőre volt szüksége, végül kapott egyet kölcsön. Sajnos az első mérkőzés előtti bemelegítéskor az egyik bokája kifcamodott, ami a szokatlan cipőnek volt tulajdonítható. Laci így aztán szinte csak egy lábon játszott. Így is 6. helyezést értünk el. A csapat tagjai: Bús Miklós, Gabányi László, Gidófalvy Pál, Karácsony László, Kenéz Imre, Klein József, Kovács László, Lengyel Titusz, Pánczél Tamás. A döntő mérkőzésekre eljött Osváth Béla és Gyáni Imre is.

1957-ben a csapat – Bandula Mihály, Budai Csaba, Galyas Lajos, Mérai László, Papy Lajos, Patonai Ádám, Szabó Gábor, Szappanos György, Szűcs György – 5. helyezést ért el.

Két év múlva iskolánk csapata – Balatoni József, Budai Csaba, Hegedűs Gyula, Huszár Imre, Kiss Zoltán, Krasznai Lajos, Lehmann István, Patócs József, Török Ferenc, Zékány János – 3. lett.

1968-ban a legjobb nyolc közé jutottak, a csapat tagjai: Baráth Ferenc, Bártfai Győző, Draskovics Ernő, Elek András, Gazsó Tibor, Töröcsik Pál, Vágó Endre. 1975-ben a 6. helyen zárt az ifj. Balogh Imre, Czuprák László, Dezső Imre, Góg Tibor, Kiss Attila, Láda Sándor, Reményi Ferenc, Szilágyi Ferenc, Tóth Zsolt összetételű csapat.

Itt említem meg a kosárlabdázó Petrik családban felnőtt Erzsikét, akit elvett Imsi felségül. Fiuk, ifj. Balogh Imre ugyancsak a Testnevelési Főiskolán végzett, és édesapja utóda lett iskolánkban.

Feltétlenül meg kell említeni az 1953-ban végzett „ötös fogatot”, amelynek Deutsch Judit, Kiss Magdolna, Luca Jolán, Marton Emma és Vass Magda volt a tagja.

Essék szó Imsi tanítványairól is. Gabányi sokoldalú sportoló volt, aki pályafutását vívóként kezdte, majd Imsi tanácsára kezdett kosarazni. Később a bajnokságot nyert helyi vízilabdacsapat kapusa volt. Juhász Katalin törvívó olimpiai és világbajnok, Gyuricza József törvívó világbajnok lett. Számos diákját felvették a Testnevelési Főiskolára. Közülük kettő kivándorolt az Egyesült Államokba. Steindl Margit is testnevelést tanított ott egy jó nevű egyetemen, ahol kinevezték a női tornacsapat edzőjének. Országos bajnokságot nyert. Gréti hosszú ideig elismert nemzetközi bíró volt.

Egy másik TF-en végzett tanítványa Kovács Ella nővérem. Az első női kosárcsapat tagja volt. Kivándorlása után ugyancsak egyetemen tanított, és az 1960-as Római Olimpián az Egyesült Államok vízibalett [ma szinkronúszó – szerk.] csapatának tagja lett. Ez kimagasló teljesítménynek számított, hiszen ez a sportág akkoriban szinte ismeretlen volt. Mivel még nem volt állampolgár, útlevelét az Amerikai Olimpiai Bizottság útján különleges kezeléssel kapta meg. Érdemes megkérdezni, hogy vajon melyik kivándorolt magyar vett részt bármikor is amerikai színekben egy olimpián?

Ella mindig hálás maradt iskolája iránt. 1993-ban felkutatta az Észak-Amerikában élő bethleneseket, és két alkalommal is hozott igen jelentős összeget, amelyet a főépület ablakreteinek kicserélésére és a tornaterem parkettjének felújítására használtak fel. Elluskám – egy hosszadalmas, rákkal való küzdelem után – szemeit 2009 tavaszán hunyta le.

Amint ez a tábla is elmondja, Bencze János és Gabányi László a magyar kosárlabda életében jelentős szerepet játszott, és az 1950-es és 1960-as években kimagasló teljesítményt nyújtottak magyar színekben. Két olimpián, Európa- és világbajnokságon bejárták a világot. Ez a két csapattársunk 433 alkalommal képviselte a magyar színeket. Vajon azóta, melyik gimnázium adott két olyan kosárlabdajátékost, mint Bencze és Gabányi?

Imsi pedagógus, tanár, osztályfőnök, edző, csapatkapitány, csapattárs, szervező, szertáros, altiszt, mindenek, de elsősorban barát volt, ezért mi őszintén szerettük és szüleink is tisztelték. Napjainkban nem sok példát találunk erre.

Imsinek csak barátai voltak! Török Sándor, volt kosarasa, az úszóélet országosan, és nemzetközileg elismert tagja, kebelbarátja mindenki előtt csak dicsérte, és a század edzőjének titulálta. Volt diákjait és csapatának tagjait, mint barátokat ölelte át. Otthona mindig nyitva állt előttünk, örömmel emelte fel és koccintotta velünk a barátság poharát.

1996. október 5-én a vásárhelyi kosárlabdasporthoz 50 éves évfordulóján emlékünnepe keretében avatták fel Balogh Imre domborművét a Gimnázium aulájában. Vásárhelyen Imsi volt a kosárlabda atyja. A 2008-ban avatott Szegfü utcai Aréna méltán viseli a nevét.

Igazán örülök, hogy ilyen szép számmal vagyunk együtt. Most felkérek néhány volt csapattársat, hogy röviden szóljon egy pár szót az eltöltött időről.

[Az emlékezők: Bencze János, Bús Miklós, Lázár Lajos, Kenéz Imre, Lengyel Titusz, Lehmann István, ifj. Balogh Imre, Szabó Lajos, Elek Sándor]

Helyénvaló megemlíteni, hogy az idők folyamán mások is jelentős szerepet játszottak az iskola és helyi klubok életében, közéjük tartozott Nagy Zsuzsa és Elek András is.

Ez év tavaszán három Egyesült Államokba letelepedett volt diákotárs – Bús Miklós, Kovács László, Lázár Lajos – összefogott, és a csa-

KOVÁCS ELLA - SZINKRONÚSZÓ OLIMPIKON
(f: Kovács László)

pattársak, barátok részvételével elkészült a tábla. Lehmann Stefinek külön köszönet jár, mert kezdetől fogva, a távollágot áthidalva, buzgalommal dolgozott velünk és a szegedi mesterrel, aki elkészítette ezt a díszes emléktáblát. Ez volt Imsinek a tanterme, tehát a táblának itt van a legmegfelelőbb helye. Ez az emléktábla hirdesse a jövő nemzedéknek a tudás iránti vágyat, serkentse az itt megálló olvasót kirtató munkára - nemcsak a sport területén, de az élet kiszámíthatatlan arénájában is.

Kedves barátaink!

Az alábbi záró gondolatokat vigyétek magatokkal. Lehullottak már a homokóra porszemek sok volt kedves tanár, diákotárs és csapattárs élete felett. Bizonyos mértékben mi magunk is úgy vagyunk már, mint Pál apostol volt utolsó napjaiban. Pál jól ismerte az atlétikai viadalokat és egyik levelében ezt mondja: „Aki versenyben vesz részt, mindenben megtartoztatja magát. Én tehát futok, mint aki előtt nem bizonytalan a cél. Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam.” (II. Timóteus 4:7).

Itt Pál nem azt mondja, milyen helyezést ért el vagy hogy hányadik lett, csak ennyit: „elvégeztem”. Mi is, a magunk módján, „futásunkat elvégeztük”, megálltuk helyünket és megelégedéssel adjuk tovább a stafétát. Imsi kosárlabdacsapatai és tanítványai nevében ezekkel a gondolatokkal adjuk át ezt az EMLÉKTÁBLÁT szeretett iskolánkunk és az utánunk jövő nemzedéknek.

Elhangzott 2010. szeptember 11-én, elmondta Kovács László nyugalmazott egyetemi tanár, lelképásztor, West Lafayette, Indiana, Egyesült Államok.